

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

Szerkesztik: Dr. KUN BÉLA és Dr. RÉVÉSZ IMRE. Főmunkatárs: Dr. SZÁSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Az új főgondnok.

Egyházkerületünk egyházközségei megint teljes egyértelműséggel választották főgondnokot, ami megnyugtató bizonyossága annak, hogy az a kíméletlen széthúzás, amely a magyar közéleten úrrá lett és amely igen sokszor a „csak azért is” álláspontjára hajt, egyházi életünkön még minden súlyos bajunk mellett sem vett erőt.

A választás eredménye tehát már ebből a szempontból is megnyugtató. De még inkább az új főgondnok személyére tekintettel. Itt én nem akarok felesleges bókákat elhelyezni báró Vay László elé. Csak arra akarok rámutatni, hogy az új főgondnok sokkal kevesebb idő óta vesz részt a tiszántúli egyházi életben, sem hogy előítéletek és elfogultságok gyökeresedhettek volna belé s így az objektív megítélésnek aktív és passzív vonatkozásban egyaránt alkalmas alanya. Amellett közéleti munkájával bebizonyította, hogy világos meglátású, gyorsfelfogású, tiszta ítéletű ember, tehát kiválóan képes arra, hogy a reábizott ügyekben magát hamarosan tájékoztassa. Közismert munkabírása és szorgalma mellett pedig nyugodtak lehetünk arról is, hogy a maga fejével és a maga szemével fog megismerni minden jelentősebb kérdést.

Az egyhangúnak mondható választás során nem is lehetett más aggodalmat hallani az új főgondnok személyével szemben, mint azt, hogy ő ezidő szerint főispán is és ennek folytán — így mondták némelyek — nem rendelkezhetik azzal a teljes függetlenséggel, amelyet a mostani nehéz viszonyok közt egyházunk vezetőinek a kormányval szemben érvényesíteniök kell.

Ez olyan aggodalom, amely éppen azért, mert tisztán az egyház iránti féltő szeretetből fakad, nagyon figyelemreméltó. Csakhogy véleményem szerint ez az aggodalom merőben alaptalan és a most divatos jelszók hatása alatt áll elő.

Nagyon szomorú volna, ha a közmorál anynyira süllyedne, hogy aki állami szolgálatot vállal, az már mindenesetre a kormány rabszolgája lenne és olyan nagy értékért, mint az egyház

javainak megóvása, sem volna képes keményen helyt állani a maga meggyőződése mellett. Igaz, hogy a főispán méltósága a mindenkori kormány bizalmától függ, de nem szabad azt gondolni, hogy ez a bizalmi állás csak felülről fordítható fel: felfordulhat biz az alulról is, és önértékes ember felfordítja akkor is, ha csak a maga egyéni álláspontjának az érvényesíthetése követeli, annál inkább, ha nagy közéleti állásfoglalásának következtében a bizalom megrendülése.

Vay Lászlóról senki sem feltételezheti, hogy csak egy pillanatig is megmaradna bármely állásban, ha azt kellene éreznie, hogy ezt a kötelességek összeütközése nélkül nem teheti. És bármilyen díszes és nagytekintélyű állás a főispánság, annak, akit egy egyházkerület — éppen meg a legnagyobb — a főgondnoki székébe ültetett, nincs szüksége arra, hogy a dísz kedvéért ragaszkodjék hozzá, mert az egyházkerületi főgondnokság sokkal nagyobb díszet és tiszteséget ad.

Inkább humoros jelenségként említem meg, hogy egyik tiszteletreméltó férfiú előttem és készségnélkül rám utalással, az egyetemi tanároknak a kormánytól függőségéről is beszélt. Ez, mondom, humoros jelenség is lehet, de egyszerűen igen szomorú tünete annak a gyanakvó hangulatnak, amely minálunk elterjedt. A világ minden kultúrállamában szeme közé kacagnának annak a civilizált-formájú embernek, aki el tudja képzelni, hogy az egyetemi professzor a maga véleményét a kormány kívánsága szerint igazítja. De nálunk ez a gondolat még az átlagnál magasabb intelligenciájú uraknál is előfordul. Mert nálunk a régi idők visszajáró kísérteteként fennmaradt az az elgondolás, hogy csak az a jó hazafi, aki ellenzéki és csak az a független, akinek nem jár az államkasszából fizetés.

Pedig a mai világban már mind az egész világon van olyan ellenzék is, amelyet nem hazafiság és nem nemzeti szellem fűt. És a mai világban nagyon sok ember szaval a piacon nagy hangon az ellen a kormány ellen, amelyiknek négy szem közt igen engedelmesen udvarol és amelyiktől nagyon sokkal több anyagi előnyt

fogad el, mint amennyi egy jobbacska tisztviselői fizetés.

Sohasem azon fordul meg valakinek szíldradsága, hogy visel-e hivatalt vagy nem, meg hogy milyen politikai párthoz tartozik. Kiválóságok és hitvány pulyák vannak minden oldalon.

Örüljünk rajta, hogy egyházkerületünk főgondnoki székébe igazi kiválóságot nyertünk.

K. B.

Egyházunk jövője.

Amikor az állami élet hajója hullámos vizen hanyattatik, közel van a lehetősége annak, hogy felesleges terheitől megszabaduljon. — A folyton növekvő gazdasági nehézségek hirtelen előtérbe állíthatják az egyház és állam szétválasztásának régóta kísértő problémáját is. Ha iskoláink leválnak az egyház testéről, — minthogy azoknak fenntartására mindinkább képtelenné válunk —, akkor már csak egy kis lépés az egyház és állam szétválasztásának problémája. Ez ellen református elvi szempontból nem is tiltakozhatunk. Sajnos, erre az eshetőségre legkevésbé van egyházunk elkészülve.

Nézzünk csak szét egy kissé egyházi életünk mezején, mindjárt látni fogjuk, hogy ma egyházaink s egyházigazgatási szerveink: egyházmegyéink és egyházkerületeink jórészen államsegélyből élnek. Eltekintve az egyházkerületeket és egyházmegyéket illető rendes és közgazgatási államsegélyektől, amelyeket az állampénztárból közvetlenül kapnak az egyházkerületek, egyházkerületünk agencialis járulékait is csak az adócsökkentési segélyek révén kapja meg a kerületi pénztár. Nem is lehetne kifogásunk adócsökkentési segélyeink levonása ellen addig a mértékig, amíg abban adósegélyes egyházaink érdekelve vannak. Am mit kell látnunk: azt, hogy kicsiny adócsökkentéses egyházainkat is a nagy, nem fizető egyházak miatt rövidíti meg az egyházkerületi pénztár. Valójában azért nem kapjuk meg adócsökkentési segélyünket, mert az egyházkerületi pénztár a vagyonos egyházak terheit is egy összegben az adósegélyből vonja le. Viszont az egyházmegyei pénztár ezeknek nagy részétől agencialis követeléseit esztendő óta nem tudja behajtani. Úgy áll a dolog, hogy a felsőszabolcsi egyházmegyében is e részben fennálló követelése az egyházmegyei pénztárnak egyes egyházakkal szemben hatalmas összeggé növekedett. Pedig nálunk kevés az adósegélyben nem részesülő egyház.

Mi következik ebből más, mint annak szomorú beismerése, hogy adó- ill. államsegély nélkül egyházigazgatási közületeinket is fenntartani képtelenek vagyunk. Addig — legalább részben — megkapják az egyházhatóságok járulékaikat, míg államsegéllyel dolgozunk, de ha elakad az államsegélyek tápláló folyamata, legelőször az egyházmegyék lesznek képtelenek

hivatásuknak igazi betöltésére. Nemkülönb az egyházkerületek tevékenysége és munkaköre is egyszerre fennakad. Szomorú tény, de való igaz, hogy mi hovatovább ebben a tekintetben az állam eltartottaivá váltunk s nem is gondoltunk arra, hogy a kenyérnek eme botja milyen könnyen eltörhetik kezünkben. Pedig a háború utáni idők etekintetben alapos oktatásban részesítettek bennünket.

Hasonló a mi helyzetünk lelkipásztoroké is. Nagyrészünk kongruából, korpótlékból tengődik. Elértéktelenedett természetbeni járulékaikat csak részben vesszük kézhez. S amit így kapunk, avval sokra sem megyünk. Hogyan állhatunk meg egyházaink önerejére támaszkodva, ha clapad az állam tápláló folyama? Bizony nagyon itt volna az ideje, hogy komolyan felkészüljünk erre az eshetőségre is.

Még az országos lelkészi nyugdíjintézeti pénztár is jól jár a lelkészi államsegélyekkel. Belőle elégíti ki magát s fogja le egyes lelkészek felgyülemlett hátralékaikat. De vajjon megkapja-e az államsegélyben nem részesülő lelkipásztorok belépési járulékait és tagsági díjait? Bajosan hiszem, hogy e tekintetben is nem állának fenn behajthatatlan járulékok.

Viharos társadalmi és gazdasági átalakulások előestéjén állunk. Minden eszközt és minden fegyvert meg kell ragadnunk, hogy magunkat az anyagi tönktől megmentsük s egyházaink életét a fejlődés reményében tovavigyük. E helyett gyakorta kicsinyes játékaikat játszuk s önző egyéni érdekeinket egyházunk egyetemes érdekeinek a letiprásával is előtérbe helyezzük. Sehoh sem mutatkozik ez annyira kétségbeejtő módon, mint lelkészválasztásunk mezején. Ha így haladunk, maholnap csak dúvadak tenyésznek az egyház elhanyagolt és elkietlenült berkeiben. Ma már sok esetben a lelkészválasztás az egyháztagok kereseti forrásává vált s nagyon jó alkalom, mert sokat lehet keresni rajta. S itt kapcsolódik bele a lelkészválasztás egyházunk gazdasági kérdéseinek komplexumába. Én e tekintetben az új törvénytől, amelynek életbe léptetése a Kormány jóvoltából úgy látszik a jövő évtizedben remélhető, nem sokat várok: mert nem a törvény rossz most sem, hanem az emberek s a rendszer, amely alatt ez dúsan búrjanzik.

Azonban a lelkészválasztás kérdése sokkal inkább az egyház lelki arculatának a kialakításához tartozik, mint az egyház anyagi kérdéseéhez. Egyházunk anyagi kérdései pedig amúgy is súlyosak anélkül, hogy szorosan ide nem tartozó kérdésekkel komplikálnánk. A jelen szomorú helyzete s a jövőendő bizonytalan volta az erők összefogását, az egyház anyagi javainak tartalékolását sürgetik a mi számunkra. Az egyházi vagyonkezelés központosítása az egyház és állam szétválasztásának idején bírna óriási jelentőséggel. Pedig e tekintetben a lehetőségeket már elmulasztottuk kihasználni. Idáig is kár volt az egyes egyházközsegeket vagyoni ügyeik

kezelésében magukra hagyni; az állam és egyház szétválasztásával s az államsegélyek megszűnésével pedig ez egyenesen végzetessé válhat.

Sajnos, az események azt mutatják, hogy anyagi erőinket nemhogy erősíteni és egyesíteni igyekeznénk, hanem mindenünket kiszolgáltatjuk az államnak. Ez az együttes adókezelés — amelynek állandóságában kételkedem — is csak arra jó, hogy leszoktassa az egyháztagokat attól, miszerint adóikat közvetlenül az egyház pénztárába fizessék. Ez az együttes adókezelés is lazítja az egyház és tagjai közötti viszonyt. Ha állandóságáról meg lehetnénk győződve s nem kellene látnunk, hogy itt a forradalom utáni visszahatásnak efemer jelenségével állunk szemben még csak megbékélhetnénk vele. De így tudva azt, hogy a forradalmak utáni reactio nem tarthat évtizedekig sem, a jövődőt illetőleg kételkednünk kell ennek hasznos és eredményes voltában.

A jövődő utai ugyan ismeretlenek előttünk, de a mind erősebben terjedő új világnézettől nem remélhetjük felettébb egyházi érdekeink védelmét. Az újabbban mind jobban terjedő materialista és szocialista irányzat ugyanis az egyház lelki arculatát kívánja megváltoztatni, hogy azon építse fel a jövődő rendjét.

(Eperjeske.)

Szombathy Imre.

(Folytatása következik.)

Szegények és elhagyottak.

A szeretetszövetség kecskeméti ünnepélyén tartott előadás.

Az angol nemzeti társadalom főerőssége a gentry, a művelt középosztály egysége; az, hogy ugyanazokból a családokból ágaznak ki a falusi földbirtokosok s a városi kereskedők és iparosok, ugyanazoknak a családoknak a tagjai oszlnak meg a szellemi és a gazdasági kereseti pályákon.

Nálunk magyaroknál az itt úgynevezett „dzsentrí” nem tudott a nemzeti egység jegecsedési központja lenni. Nem azért, mintha nem lett volna nemzeti szempontból mintaszerű, — tudjuk, hogy az volt. Nem is azért, mintha a szó igazi értelmében elzárt alakulat lett volna. Tudjuk, hogy 1848 előtt is újra meg újra felfrissült a nemesség, 1848 óta meg, amint a régi birtokosok nagy részének talpa alól kicsúszott az ősi föld, a falusi földbirtokosok közé sokan kerültek olyanok, akiknek elei sohasem tartoztak a régi nemesi középosztályhoz; de azért, ha a régi szokásához, életmódjához, modorához alkalmazkodtak, ezeket is befogadták a magyar „dzsentrí” kebelébe. Azonban nem lehetett ez a birtokos középosztály a nemzeti egység központjává azért, mert ha nem volt is exclusív a más származásúak irányában, exclusív a más foglalkozásúak irányában. — A magyar „dzsentrí”-nek nem kellett a városi

foglalkozások és ha kivételesen akadt is egy-egy nemes származású kalmár vagy mesterember, mint a Jókai csizmadia-alispánja, a magyar birtokos osztály a városi foglalkozásokat és pedig nemcsak a kereskedelmet és az ipart, de még a szellemi foglalkozásokat, az ügyvédt, az orvosit, a tudományos szolgálatot mindig alsóbbrendű foglalkozásnak tekintette.

Sokkal jobb példát adtak ebben a tekintetben a városok. Ezeknek polgárságából mindenféle foglalkozásúak egyformán kerültek ki. A városi polgár egyik fia kalmár, a másik mesterember, a harmadik a magisztrátusban ül, vagy pappá, professzorral lesz, mint a debreceni Kollégium számos civis-származású professzora. Amellett a városi polgár is kedvelte a mezőgazdasági foglalkozást, ha alkalom volt rá, valamelyik fiát gazdává nevelte. Sőt bizonyára máshol is szokás volt, ami Debrecenben, hogy az érüemes kalmár vagy iparos, amikor a fia kiemberedett, átadta az üzlete továbbvitelét annak, ő maga meg mezőgazdává alakult. Szóval a városi polgárság kebelében meg volt a társadalmi egység. De itt meg az volt a baj, hogy a városok elszigetelt területek voltak a nemzet testében és nagyobb részük nemcsak valósággal, hanem jogszabályokkal biztosítottan is, állandóan idegen, német vagy tót maradt. Csak az a néhány alföldi városunk volt mindig magyar, amelynek a lakossága legnagyobb mértékben hajlamos volt a vármegyék uraival azonos foglalkozásra, a mezőgazdálkodásra.

Amint megszűnt a rendi elkülönülés, a városok is jelentős átalakuláson mentek át. Megindult a bevándorlás a városok felé és a természetes szaporodást jelentékenyen meghaladó arányban szaporodott meg városaink lakossága. Ez a bevándorolt lakosság nem mindenütt annyira mobil, azaz semmihez, sem földhöz, sem hagyományokhoz, sem érzelmekhez nem kötött, mint a fővárosban, amely a maga hirtelen fejlődésével szinte magába rántotta ezeket a mozgó, mozgékony és ingatag elemeket. A többi városaink a fővároshoz vagy a külföld többszázézes városaihoz mérten még mindig nem nagy városok és bennük a régi szellem még ápolható és fenntartható.

A beköltözéssel való növekedés a nem magyar népességű városainknál nemzeti szempontból nemhogy veszedelmet, de még előnyt jelentett. Jól tudjuk, hogy sok jeles városunk lakossága magyarosodott meg 1867 óta a bevándorlás következtében s a magyar beköltözötték hatása alatt. Az alföldi városainkban ellenben nemzeti szempontból közömbösnek látszott ez a bevándorlás. Vértel magyar testvérek költöztek be a környékbeli falvakról, akik tehát sem nemzetközivé, sem nemzetibbé nem tették a különben is tiszta magyar várost.

Azonban ennek a beköltözésnek mégis nevezetes átalakító hatása volt ezekre a városokra is, olyan, amely éppen ezeknek a városok-

nak és e városok egyházainak nevezetes feladatát rónak a vállára.

A városi élet látszólagos könnyebbsége és kellemesebb volta számos olyan embert csábított be a városba, akik a városi életben nem tudnak elhelyezkedni. Sem műveltségi, sem gazdasági erejük nem teszi képessé őket arra, hogy a városban megtalálják a hazájukat. Nagyon sok falusi ember valami csodálatos optimizmussal, egy kis hivatalozgái állás, egy kicsit nagyobb nap-szám, vagy legalább egy házmesteri foglalkozás reményében minden anyagi erő nélkül, vagy nagyon kicsike tartalékkal beköltözik a városba és csakhamar a munkanélküliek s kenyérnélküliek számát szaporítja. Ezek aztán az igazi proletárok. Nem a gyárak munkásai, akik magukat így nevezik, mert e gyári munkások tudják, hogy melyik társadalmi osztályhoz tartoznak s a kenyérük is, bár fekete, megvan. Ezek a szegény falusi verebek azonban ott állnak tájékozatlanul, keservesen érezve hijját nemcsak a mindennapi kenyérnek, hanem a kis falusi háznak, a jó szomszédnak, a gondozó pásztor közelségének, a kis templomban minden vasárnap kétszer meghallgatott prédikációnak, gyámoltalanul és tehetetlenül, terhére maguknak és a társadalomnak is.

A városok polgári és egyházi vezetőinek legsúlyosabb feladata ezeknek a tájékozatlan, apró embereknek a gondozása, akik hasonlítanak a nagy város rengetegébe betévedt kis gyermekhez. Ezeknek a szegény igazi, proletároknak csak két út van: a Jézus Krisztus útja és a szovjet útja. Ha nem akarjuk engedni, hogy a szovjet ragadja el őket, akkor a Jézus Krisztus útjára kell őket terelgetnünk. A szovjet útjáról pedig mindenáron vissza kell őket tartanunk, nem is politikai érdekből, nem is a társadalmi rend védelmében, hanem egyszerűen azért, mert a szovjet útja a Jézus Krisztustól elszakadást jelent, már pedig Jézus Krisztus nélkül nincs boldogság sem ezen, sem a más világon. Szörnyű felelősség van rajtunk, ha engedjük embertestvéreinket a boldogtalanság örvényébe rohanni.

A Jézus Krisztus útjára pedig nem terelhetjük az embereket egyszerűen a hit igazságainak hűséges hirdetésével. Akkor könnyen azt a választ kapjuk, amit Tiborc mond Bánk bánnak: Túrj békességgel, ezt papolta az apáturunk is, úgyde tömve volt magának a gyomra. Akármilyen nehéz idők járnak is felettünk, meg kell kísérelnünk mindent, hogy enyhíthessünk szenvedő embertársaink sorsán s akármennyi a bajunk, rá kell emlékeznünk, hogy nálunk még sokkal szegényebbek vannak.

Mikor egészen kis fiú voltam és először szakadtam el a szülői háztól, a házi gazdám, akinek gondjára a szüleim bíztak, az első este, mint nagyon elfoglalt ember, kissé későn tért haza. De mielőtt lefeküdt volna, benyitott azokba a szobákba, ahol az ő gyermekeivel együtt én is elhelyezve voltam s megkérdezte a gondunkat viselő öreg nénitől: Alszanak a gyermekek?

A kis fiú is alszik? S aztán hozzá tette: Ez igazán jó gyermek, hogy az első estén idegen helyen ilyen szépen elaludt. Én pedig ébren voltam a paplan alatt csendesen piszegetve szüleim és elhagyott otthonom után, szinletem az alvást. De a nyájas kérdezősködés úgy megnyugtatót, hogy utána csakugyan elaludtam, boldog, egészséges álmra. Annak a jó embernek a szeretetteljes szava úgy átmelegítette a szívemet, hogy még most, félszáz esztendő után is érzem a melegét. És tudom, hogy az a dicséret jobbat tett engem.

Akármilyen sok bajunk, akármilyen sok gondunk van is, arra mindig legyen időnk s érkeztünk, hogy megkérdezzük a nyomorgóktól: Tudtok-e aludni.

Kun Béla.

HALOTTAINK

Darányi Mihályné szül. Rádóczy Irén életének 48., boldog házasságának 24. évében f. hó 23-án éjjel 12 órakor, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Férje, tarpai református lelkipásztor és egyetlen fia gyászolja. Emléke áldott.

Karsay János debreceni központi igazgatótanító, a presbitérium tagja, hosszas szenvedés után 1933 február hó 25-én 64 éves korában elhunyt. Az elhunyt az iskolának és egyháznak egész életén át odaadó hű munkása volt. Temetése 1933 február hó 27-én délután 3 órakor volt a Köztemető I. számú ravatalozó helyiségéből.

Bódi Ferenc csonka-utcai I. fiúosztály tanító életének 49., tanítói működésének 29. évében, 1933. évi március hó 8-án hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése 1933. évi március hó 10-én délután félnégy órakor volt a Köztemető ravatalozó helyiségében tartott gyászszertartás után. Debrecen, 1933 március 8. Legyen álma csendes, emléke áldott!

KÜLÖNFÉLÉK

Baltazár Dezső püspök Rákospalotán. Rákospalotán a Bethlen Gábor Szövetség fiókjá március 26-án tartja évi közgyűlését s a közgyűlés keretében, melyen a város tízezer protestánsának színe-java szokott megjelenni, dr. Baltazár Dezső püspök, az Országos Bethlen Gábor Szövetség társelnöke, dr. Gyökössy Endre református egyházi főgondnok és az ottani szövetségi fiók elnökének meghívására nagyszabású előadást tart, ezen a címen: Mit jelent a Biblia a protestáns ember számára? Az egész város és külön a református és evangélikus egyház ünnepélyesen és nagy szeretettel várja és fogadja a nagynevű püspököt.

Az egyházkerületi főgondnoki tisztségre beadott szavazatokat március 8-án bontotta fel az egyházkerületi küldöttség. Összesen 530 szavazatot adtak be és ebből 516 báró Vay Lászlóra

esett, akit így csaknem egyhangúlag választottak meg egyházkerületi főgondnokká. — A Karai Sándor lemondásával megüresedett tanácsbírói tisztre Hegyemegi Kiss Pál orsz. képviselő — néhai Kiss Áron püspök fia — kapott 502 szavazatot, míg egyházkerületi aljegyzővé 520 szavazattal Luby Géza szatmárvármegyei árvaszéki ülnököt választották.

Az Országos Szeretetszövetség Kecskeméten március 5-én alakult meg. Délelőtti istentiszteleten Csikesz Sándor egyetemi tanár prédikált, a délutáni ünnepélyen pedig dr. Kun Béla egyetemi tanár beszélt, Szabó Imre budapesti esperes pedig bibliát magyarázott.

A dunamelléki egyházkerület 1932. évi november hó 19. és következő napjain Budapesten tartott közgyűlésének jegyzőkönyve szerint a közgyűlés részletesen foglalkozott a törpegyülekezetek helyzetével s a kiküldött bizottság javaslatára kimondta, hogy az egyházkerület a kisgyülekezetek sorsát éber figyelemmel kísérfje, helyzetükről állandóan tájékozódjék, tanácsal és támogatással segítségükre legyen és mindent megtesz, hogy a kisgyülekezeteknek és azok lelkészeinek az állanségelye legalább a mai mértékben fenntartassék. Hasonló eljárásra és különösen arra, hogy a gyermektanítatás miatt kétségbeesítő helyzetben lévő kis jövedelmű lelkészek támogatására a kormánytól hathatós előterjesztést tegyen, az Egyetemes Konventet is felkéri. Az egyházmegyéknek utasításul adja, hogy az állanségelyek mai mértékének a folyósításáig lehetőleg a mostani helyzetet kell fenntartani; éber figyelemmel kell kísérni, hogy az egyházak anyagi vezetése kellő takarékossgal folyjék s a gyülekezet vezetősége — még fegyelmi és anyagi felelősségrevonással is — az egyház jövedelmeinek a behajtása körül kellő körültekintéssel ugyan, de erélyesen járjon el. Állásüresedés esetén komolyan mérlegelni kell, hogy az állás betöltése — még a hívek kérése és áldozatkészségük felajánlása esetén is — megengedtessek-e, vagy ne? Szükség esetén, ha t. i. az egyházi terhek könnyítése miatt kikerülhetetlen s a körülmények nem mást parancsolnak, akkor előnyt kell adni a lelkészi állás megtartásának a tanítóival szemben s a társításnak a lelkésztanítóság szervezésével szemben.

Az egyházkerület közgyűlése május 18-án lesz. Ekkor iktatják tisztségébe báró Vay László főgondnokot. Az egyházkerületi tanügyi és pénzügyi bizottság május 8-án, a kollégiumi igazgatótanács május 9-én ülésezik. A *Konvent* ülése május 3-án kezdődik. Arról, hogy az új törvények ügyében a *Zsinat* mikor ülhet össze, még nincs hír.

Papválasztás és aranyóra. Nem — nyájas olvasó — nem azt jelenti ez a cím, hogy papválasztásnál minden választó aranyórát kap. Ámbár maholnap ott járunk, hogy ezt is legalább megígérjük. Sokkal humorosabb az összefüggés. Egyik városban, ahol papválasztás van

napirenden, az egyik „pártirodában“ megjelenik egy magát érettségizettnek mondó, tehát húsz év körüli fiatal ember s felajánlja szolgálatait a jelölt érdekében. Ámbár nem ismerik, lelkesen fogadják, minek hálájául s talán a kifejtendő szolgálatokért előlegül, az ifjú elviszi a pártvezető aranyóráját. A rendőrségnek kell nyomozni a nyájas kortes kilétét. Ellenben a párt körében az a hír, hogy a kedves ifjút egy másik „pártirodából“ küldték át kémkedés, azaz a párt titkainak kitudása végett. Hajh-hajh, csak szép élet van Magyarországon. Ha a parasztnak nincs is inge, ha a boltos csődbe is megy, ha a hivatalnok éhezik és a falusi pap meg tanító már évek óta nem lát is fizetést, a városi papválasztásokra még hála Istennek akad pénz olyan bőven, hogy be lehet szegődtetni ismeretlen óratolvajokat is.

A Soli Deo Gloria diákszövetség március 4-én és 5-én Debrecenben konferenciát tartott. A konferenciát dr. Kun Béla, a szövetség védnöke nyitotta meg, előadásokat tartottak Tankó Béla, Görömbey Péter, Novák Olga, dr. Szász Imre. Befejezésül vasárnap délelőtt a Kollégium dísztermében nyilvános ünnepély volt, amelynek kiemelkedő pontja *Ravasz* László püspök előadása volt. Az előadás iránti érdeklődés akkora volt, hogy a közönség nagyrésze volt kénytelen a zsúfolt terem ajtajából visszatérni.

Új bölcsészdoktor. Kálmán Sándor segédlelkész, a debreceni theologia volt kiváló hallgatója Bonn-ban filozófiai fakultáson *summa cum laude* doktor lett.

Új vallástanár. A karcagi református reál-gimnázium vallástanárává Tóth Kálmán karcagi segédlelkészt választották meg.

Tízéves ifjúsági egyleti jubileum. A falusi magyar református egyházközségek között elsőnek alakította meg Nagy Ferenc református lelkész Sárrétudvariban a református KIE-t. Február 19-én ünnepelte az egylet fennállásának tízéves évfordulóját. Ez alkalommal megjelent Dobos Károly orsz. KIE titkár, aki délelőtt jubileumi, d. u. pedig leventeistentisztelet tartott. Résztvett az úttörő és haladó tagok összejövetelein. A délelőtti istentisztelet után díszközgyűlés volt a következő műsorral: Elnöki megnyitót mondott: Huszty Elek tanító. Tízéves történetet felolvasta: Nemes Sándor igetánító. Szabó Lajos tag szavaltta Nagy Ferenc lelkész alkalmi költeményét. Majd Zagyva László kántor szólóéneke következett Ary Endre orgonakíséretével. Szerepelt a gyermek- és református énekkar szép énekszámával. Ezután az üdvözlések következtek: a presbiterium, község, orsz. központ, református énekkar, református leányegyesület, református cserkészek részéről. A díszközgyűlést a Himnusz és a helybeli lelkész zárószavai fejezték be. A vezetői konferenciát Dobos Károly titkár az egész tanterület jelenlétében tartotta meg.

Laptulajdonos: Dr. KUN BÉLA.

Magyarország aranykoszorús mestere**Szlezák László**

harang- és ércöntőde, harangfelsze-
relés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál

BUDAPEST-ANYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZÉRE
KÉSZÍTETT HARANG, MELYET DR. RAVASZ LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚR
AVATÓTT FEL.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevél

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1815-ben Sesztina János.

Kitűnő futóképessegu magyar „Perpetuum“-kályhák.

Magyar gyártmányu zománc-edények,
zsír-bődönők, disznóóló-kések, husvágó-gépek.

Telefon 6. és 15-48.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1933-616

Protestáns egyházi irodalom!

Dr. Baltazár Dezső: Elég nékem az Isten kegyelme (Prédikációk) . . . 1.—
— A próbáltatások idejéből —.50

Czeglédy Emánuel: Baltazár Dezső református püspök életrajza . . . 2.50

MEGJELENT:

Dr. szentpéteri Kun Béla: Magyar református egyház-alkotmány P 1-60

Dr. Erdős Károly: Méliusz világító lámpásának sugarai. —.30

Dr. Illyés Endre: A magyar református földművelő nép lelki élete 2.90

Dr. Incze Gábor: Keresztelési beszédek . . . 3.—
— A magyar református imádság a XVI. és XVII. században 6.—

— Az Úr áldassék! (57 magyar református lelkész prédikációja az év különböző ünnepeire és vasárnapjaira) 7.—

Kesztyűsné Balogh Margit:

Az Úr számolyánál. Ara: P 3.—

Kovács János: Gyalogösvény (52 ifjúsági prédikáció) 4.—

Dr. Sz. Kun Ágota: A debreceni református Nagytemplom 3.—

Makkai Sándor: Öntudatos kálvinizmus 3.60

Orosz Tamás: Napsugár a szent berkekben 4.—

Révész Imre: Kálvin élete —.80
— Révész Imre élete 8.—

Dr. Révész Imre: Az ige fénye (Prédikációk) 1.20

Szabó Gyula: Sötétségből világosság legyen! (Prédikációk) 3.—

Szalonnás János: A református leány (Kötve) 6.—

Dr. Török István: A Barthi theologia elméleti és gyakorló-lelkészi szempontból —.50

— Barth Károly theológiájának kezdetei 3.—

Varga József: Korálkönyv 6.—

Dr. Vasady Béla: A hit misztériuma . . . 7.—

Vincze Elek: Mi láttuk az ő dicsőségét... (Prédikációk) 5.—

Vincze Károly: Istennek angyalai . . . 4.—

Fenti művek kaphatók:

„MÉLIUSZ“

könyvkereskedésben, Debrecen,
Ferenc József-út 26. szám alatt.